

TAROT

ARETÉ
IZDAVAČKA KUĆA

Tarot

Alejandro Hodorovski, Marijan Kosta

Naslov originala Alejandro Jodorowsky, Marianne Costa

La via del Tarot

Za izdavača Nina Gugleta

Edicija Preobražaj

Glavna i odgovorna urednica Nina Gugleta

Izvršna urednica Ana Jovanović

Prevod Ivana Krgović

Lektura i korektura Aleksandra Dunderski

Dizajn korica Anja Banješević

Štamparija Artprint Media, Novi Sad

Tiraž 1000 primeraka

Izdavač Areté, Beograd 2022

Copyright © Alejandro Jodorowsky & Marianne Costa, 2004

Copyright za srpsko izdanje © Areté, 2022

Sva prava zadržana.

Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti
niti reprodukovati u bilo kom oblik bez
pismene saglasnosti izdavača

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

133.3
133.3:794.4

ХОДОРОВСКИ, Алехандро, 1929-

Tarot / Alejandro Hodorovski, Marijan Kosta ; prevod sa francuskog
Ivana Krgović. - Beograd : Areté, 2022 (Novi Sad : Artprint media). -
530 str. : ilustr. ; 20 cm. - (Edicija Preobražaj)

Prevod dela: La voie du tarot / Alejandro Jodorowsky, Marianne Costa. -
Tiraž 1.000.

TAROT

*Alejandro Hodorovski
Marijan Kosta*

Prevod sa francuskog

Ivana Krgović

SADRŽAJ

Predstavljanje, Marijan Kosta	7
Uvod Alehandro Hodorovski	9
Prvi deo: Struktura i numerologija Tarota	25
Kompozicija i pravila redanja	35
Numerologija Tarota	58
Izgradnja mandale u deset etapa	86
Drugi deo: Velike Arkane	103
Luda	129
I Mag	135
II Prvosveštenica	141
III Carica	147
IIII Car	153
V Papa	159
VI Zaljubljeni	165
VII Kočija	171
VIII Pravda	177
VIII Pustinjak	183
X Točak sreća	189
XI Snaga	195
XII Obešeni	201
XIII Bezimena arkana	207
XIII Umerenost	215
XV Đavo	221
XVI Božja kuća	229
XVII Zvezda	235
XVIII Mesec	241
XVIII Sunce	247
XX Sud	253
XXI Svet	259
Treći deo: Male arkane	263
Stepeni numerologije	275
Figure ili Počasti	335
Četvrti deo: Tartot dva po dva	357
Dueti iz dve decimalne serije	366
Parovi u Tarotu	373
Parovi koji daju zbir	21 407
Numerološki sled i prenos	415
Peti deo: Tumačenje Tarota	423
Prvi koraci	442
Tumačenje tri Arkane	459
Tumačenje četiri ili više karata	493
Tumačenje deset i više karata	503
Zaključak	519

PREDSTAVLJANJE

Kako napisati knjigu o Tarotu? To je kao da pokušavate da ispraznite more viljuškom...

Već skoro četrdeset godina, delo Alehandra Hodorovskog u te snoj je sprezi sa dinamičnom raznovrsnošću Tarota: tumačenja, lekcije, susreti, konferencije... Da smo transkribovali ovaj materijal u celini, dobili bismo nekoliko desetina hiljada stranica, koliko fascinantnih, toliko i neorganizovanih, koje se redom bave različitim aspektima ove umetnosti koja ne dopušta da je zatočimo ni u kakvu rigidnu formu.

Pošto to nije bilo moguće, a potreba za knjigom je postojala, Alehandro i ja smo odabrali da predstavimo Tarot iz dovoljno različitih uglova, kako bi ovo delo moglo da posluži i kao priručnik za početnike i kao alat za razmišljanje za iskusne tarologe, a da čitalac pritom ne izgubi želju da ga pročita.

Zbog toga svaki deo ove knjige uključuje uvod koji je Alehandro napisao u prvom licu i koji opisuje njegovo jedinstveno, celoživotno putovanje s ovim zahtevnim učiteljem i moćnim saveznikom, Tarotom.

U celom tehničkom delu pobrinuli smo se da ostanemo verni ekstremnoj plastičnosti Tarota koji je istovremeno jasan i dubok, linearan i višedimenzionalan, zabavan i složen... Nemoguće je sveći ga na jednu od nebrojenih mogućnosti koje otvara. Zbog toga smo nastojali da stvorimo delo koje može da se čita u delovima ili u kontinuitetu, u kom se svakoj temi pristupa u isto vreme i opširno i sažeto, i u kom su slike stalni eho teksta, zato što Tarot, pre svega, predstavlja učenje kako da *vidimo*.

Ova knjiga je organizovana u pet delova. Prvi deo ima za cilj da čitaoca upozna sa celokupnom strukturom Tarota, njegovim numerološkim i simboličkim osnovama. Drugi deo ispituje, jednu po jednu, takozvane „Velike arkane”. Treći čini isto s „Malim arkanama”. Četvrti deo predstavlja ono što smo želeli de bude prvi

korak prilikom dinamičnog tumačenja Tarota: proučavanje parova, raznih kombinacija dve ili više karata. Praktično svaki element Tarota povezan je sa svim ostalim. Poslednji, peti deo je posvećen tumačenju u pravom smislu te reči.

Želeli bismo posebno da se zahvalimo Barbari Kler, koja je godinama prepisivala i arhivirala predavanja i besplatna tumačenja Tarota Alehandra Hodorovskog. Stavila nam je na raspolaganje čitavu ovu arhivu koja bi bez nje ostala na nivou usmene tradicije.

M.K.

N.B: Ova studija zasniva se na obnovljenoj verziji Marsejskog tarota (pogledajte šta o tome kaže Alehandro Hodorovski u svom Uvodu).

Uvod ¹

U Tokopilji, maloj čileanskoj luci ušuškanoj između ledenog Tihog okeana i visoravni pustinje Tarapake, najsušnijeg regiona na svetu, gde vekovima nije pala ni kap kiše, sa samo sedam godina imao sam prvi kontakt sa kartama... Zbog velike vrućine, trgovci bi zavarali radnju od podneva do pet po podne. Hajme, moj otac, spustio bi metalnu zavesu svoje *Ukrajinske kuće* – prodavnice ženskog donjeg veša i predmeta za domaćinstvo – i otišao da igra bilijar kod Ludog Abrahama, litvanskog Jevrejina koji se tu našao pod misterioznim okolnostima. U toj šupi, u koju žene nisu zalazile, trgovci suparnici, oko zelenog stola, dogovarali su uslove mira i potvrđivali svoju muškost podvaljujući jedan drugom. Prema Hajmeovoj filozofiji, dete od sedam godina imalo je već formiran mozak i s njim je trebalo postupati kao s odraslom osobom. Na moj sedmi rođendan, dozvolio mi je da pođem sa njim na bilijar... Nisam bio impresioniran ni zaglušujućom bukom kugli koje su se međusobno sudarale, niti belim i crvenim tragovima koje su ostavljale po maslinasto zelenom tepihu; pažnju mi je privukla i očarala me je kula od karata. Ludi Abraham je imao običaj da od špilova karata gradi velike kule; ostavljao bi taj skup, uvek drugačiji, širok, visok, da stoji na šanku, daleko od promaje, dok ga on sam, pijan, ne bi uništio udarivši ga, da bi odmah počeo da gradi drugi. Podsmevajući se, Hajme me je gurnuo prema „ludaku“ i naredio mi da ga pitam zašto to radi. On je, s tužnim osmehom, odgovorio detetu ono što nije želeo da kaže odraslama: „Imitiram Boga, mališa. Onog koji nas stvara i uništava, i od naših ostataka, ponovo stvara.”

Subotom uveče i nedeljom posle ručka, da bi pobedio provincijsku dosadu, moj otac je pozivao u kuću grupu prijatelja sa kojima je satima igrao karte, dok je Sara Felisidad, moja majka, jedina žena, kao senka služila pivo i kanapee. Ostatak nedelje, karte su ležale zaključane u ormaru... Te kutije su me fascinirale, ali bilo mi je zabranjeno da ih diram.

¹ Ovaj Uvod, Otvaranje pet delova ovog dela i Zaključak, na čileanski španski prevela je Neli Lermilje.

Po mišljenju mojih roditelja, one su bile rezervisane samo za odrasle. To mi je ostavilo utisak da su karte opasne zveri koje može da pripitomi samo mudar čovek, u ovom slučaju Hajme, jer imaju magične moći... Kako su umesto žetona koristili pasulj, majka ga je svakog ponedeljka, možda da bi se oslobodila bola zbog isključivanja iz igre, kuvala i od njega pravila čorbu, koju sam gutao sa osećanjem da mi prenosi neke od tih moći.

Kao sin ruskih emigranata, bio sam drugačije građe od domaćih Čileanaca, zbog čega nisam imao prijatelja. Moji roditelji, deset sati dnevno zatvoreni u svojoj prodavnici, *Ukrajinskoj kući*, nisu mogli da se brinu o meni. Obuzet tišinom i samoćom, počeo sam da pretražujem nameštaj u spavaćoj sobi u nadi da ću pronaći neki detalj koji bi mi omogućio da saznam kakvo su lice skrivali iza svojih ravnodušnih maski. U uglu ormara, između starih parfema Sare Felisidad, pronašao sam malu, pravougaonu, metalnu kutiju. Moje srce počelo je ubrzano da kuca, nešto mi je govorilo da sam na pragu važnog otkrića. Otvorio sam je. Unutra je bila karta Tarota, Kočija. Na njoj se nalazio princ koji je upravljao vozilom u plamenu. Plameni jezici, dodati potezima crnog mastila, bili su obojeni žutim i crvenim akvarelom. Ova vatra me je najviše zaintrigirala. Ko se potrudio da transformiše originalni crtež dodajući mu plamen? Izgubljen u mislima, nisam čuo da je majka stigla. Uhvaćen na delu, prihvatio sam krivicu i pružio sam joj kartu. Uzela ju je s poštovanjem, prislonila na prsa i počela glasno da plače... Kad se smirila, rekla mi je da je njen pokojni otac ovu kartu uvek nosio u džepu košulje, blizu srca. Bio je Rus, baletan, visok dva metra, plave kose, poput lavlje grive, koji je, zaljubljen u svoju baku Jevrejku, otišao s njom u izgnanstvo, iako na to nije bio primoran. U Argentini, nespretn kakav je bio za sve što se ticalo svakodnevnog života, popeo se na bure za alkohol kako bi pokušao da podese plamen lampe. Poklopac bureta je pukao, a on je upao u alkohol sa lampom u rukama. Tečnost se zapalila i moj deda je izgoreo. Sara Felisidad rođena je mesec dana nakon ove užasne smrti. Jednog dana joj se majka Jaše poverila da je usred pepela svog voljenog pronašla kartu, čisto belu. Uveče, posle sahrane, na karti se pojavila plamena kočija, a niko je nije nacrtao. Moja majka nije sumnjala u istinitost ove priče. I ja sam, u svojoj detinjastoj nevinosti, takođe verovao u nju.

Kada sam napunio deset godina, roditelji su mi saopštili da odlazimo u glavni grad, Santijago, pošto su prodali prodavnicu. Izgubivši teritoriju na tako brutalan način, upao sam u otrovnu mentalnu maglu. Očaj sam izražavao tako što sam se gojio. Postao sam mali nilski konj koji se vukao do škole, očiju uprtih u zemlju, sa osećanjem da je nebo betonski svod. Na ovo se nadovezalo i odbacivanje mojih školskih drugova, kada su pod tušem posle časa fizičkog videli da moj penis nema kožicu.

„Jevrejin luralica!”, vikali su mi, pljujući me. Sin jednog diplomate koji je upravo bio došao iz Francuske, pljunuo je na poleđinu karte i zalepilo mi ju je na čelo. Smejući se naglas gurnulo su me pred ogledalo. Bila je to jedna od Velikih arkana Marsejskog tarota, Pustinjak. U njoj sam video svoj žalosni portret: biće bez teritorije, usamljeno, smrznuto do kostiju, ranjenih nogu, koje je večno hodalo u potrazi za... čim? Za nečim, bilo čim što bi mu dalo identitet, mesto u svetu, razlog za život. „Starac podiže lampu. Šta podiže moja milenijumska duša? (Suočen sa okrutnošću svojih drugova, osetio sam da je moj teret zapravo bol koji se prenosi vekovima.) Da li je, možda, ta lampa bila moja svest? Šta ako nisam prazno telo, masa u kojoj žive samo teskobe, nego neobična svetlost koja putuje kroz vreme, kroz nebrojena telesna vozila, u potrazi za tim nezamislivim bićem koje su moji baka i deda zvali Bog? Šta ako je nezamislivo zapravo lepota?”

Delovalo je kao da nešto poput užasne eksplozije ruši barijere koje su mi zarobljavale um. Tuga je nestala kao da je počišćena metlom... Kao očajni brodolomac, tražio sam luku u kojoj su se sastajali mladi pesnici, zvala se *Kafe Iris*. Iris, glasnica bogova, ona koja ujedinjuje nebo i zemlju, ženska polovina Hermesa! Zalepili su mi na čelo prvo slovo Pustinjaka². U ovom kaficu-hramu pronašao sam prijatelje: glumce, pesnike, lutkare, muzičare, plesače. Među njima sam odrastao, očajnički tražeći lepotu. Tih četrdesetih, droga nije bila u modi. Naši razgovori, uskovitlani usled kreativne groznice, otezali su se oko boca vina koje su se brzo smenjivale. U zoru, gladni i pijani, trčali bismo do Šumskog parka da bismo sagoreli alkohol. Naspram parka, u skućenom podrumu, stanovala je Mari Lefevr, šezdesetogodišnja Francuskinja koja je živela u

² na francuskom: *Hermite* – otud slovo H (prim.prev)

konkubinatu sa Nene, osamnaestogodišnjim dečakom. Ova dama je bila siromašna, ali je u kuhinji uvek imala veliki lonac pun supe, haotične magme od ostataka hrane koju je dobijala u obližnjem restoranu u zamenu za tumačenje karata mušterijama. Dok je njen ljubavnik nag hrcakao, Mari nam je, u kineskoj kućnoj haljini, posluživala pune tanjire ukusne tečnosti unutar koje smo mogli pronaći ribu, ćufte, povrće, žitarice, rezance, sir, pileću džigericu, goveđe iznutrice i mnoge druge poslastice. Zatim bi nam, na trbuhu svog ljubavnika, kog ni topovski hitac nije mogao da probudi, tumačila Tarot, koji je sama nacrtala. Ovaj čudni kontakt sa kartama bio mi je od presudnog značaja: zahvaljujući ovoj ženi, Tarot je u mom srcu zauvek ostao vezan za velikodušnost i bezgraničnu ljubav. Od tada je prošlo šezdeset godina i uvek sam, po njenom primeru, tumačio Tarot besplatno.

Kada sam se osećao kao zatvorenik na kulturnom ostrvu koje je tada bilo moja zemlja, Mari Lefevr mi je predvidela: „Putovaćeš po čitavom svetu, neprestano, do kraja života. Ali pažljivo slušaj: kad kažem „svet”, mislim na čitav univerzum. Kad kažem „do kraja života”, mislim na tvoju sadašnju inkarnaciju. Zapravo, u drugim oblicima, živećeš onoliko koliko bude živio svemir.”

Kasnije sam u Francuskoj sarađivao sa Marselom Marsoom, koji mi je ukazao najveću čast u svojoj trupi: da pokazujem, nepomičan, u sugestivnoj pozi, plakate koji prikazuju njegove pantomime. Tako sam, preobražen u statuu od mesa, pet godina putovao po mnogim zemljama. Na svakom nastupu Marso je davao i telo i dušu. Nakon toga se, iscrpljen, zatvarao u svoju hotelsku sobu na nekoliko sati. Sledeći dan bi se, ne posetivši grad, vratio u pozorište da isproba novu numeru ili popravi svetla. Ja sam, usamljen u tim zemljama čije jezike često nisam govorio, posećivao muzeje, živopisne ulice, umetničke kafice. Malo po malo, stekao sam naviku da tražim ezoterične knjižare za kupovinu tarota. Tako sam sakupio kolekciju od više od hiljadu različitih špilova: alhemičarski, rozenkrojcerski, kabalistički, ciganski, egipatski, astrološki, mitološki, masonski, seksualni itd. Svi su bili sačinjeni od istog broja karata, sedamdeset i osam, podeljeni na pedeset šest Malih arkana i dvadeset dve Velike arkane. Ali svaki je imao drugačiji dizajn. Ponekad su se ljudske figure pretvarale u pse, mačke, jednoroge, čudovišta ili patuljke.

Svaki primerak je sadržavao knjižicu iz koje se činilo da je autor nosilac duboke istine. Iako nisam razumevao značenje niti upotrebu tako misterioznih karata, imao sam veliku naklonost prema njima, a svaki put kada bih pronašao novu igru, bio bih ispunjen radošću. Naivno, nadao sam se da ću naći Tarot koji će mi saopštiti ono što sam tražio sa toliko muke: tajnu večnog života...

Na jednom od svojih putovanja u Meksiko, podražavajući Marsoa, upoznao sam Leonoru Karington, nadrealističku pesnikinju i slikarku koja je tokom Španskog građanskog rata bila u ljubavnoj priči sa Maksom Ernstom. Kada je uhapšen, Leonora je doživela napad ludila, u najstrašnijem smislu te reči, ali je doživela i otvaranje svih vrata koja ta bolest može da otvori u zatvoru racionalnog uma. Kada me je pozvala da pojedem šećernu lobanju sa svojim imenom urezanim na čelu, rekla mi je: „Ljubav pretvara smrt u slast. Skelet Arkane XIII ima kosti od šećera.” Kad sam shvatio da je Leonora u svojim delima koristila simbole Tarota, molio sam da me inicira. Odgovorila je: „Uzmi ove dvadeset i dve karte. Pogledaj ih jednu po jednu, a zatim mi reci šta tebi znači ono što vidiš.” Kroteći svoju stidljivost, poslušao sam je. Brzo je zapisivala sve što sam joj govorio. Kada sam završio sa opisivanjem Sveta, bio sam obliven znojem. Slikarka mi je, sa misterioznim osmehom, šapnula: „Ono što si mi upravo izdiktirao je *tajna*. Svaka Arkana, budući da predstavlja ogledalo, a ne istinu za sebe, postaje ono što u njoj vidiš. Tarot je kameleon.” Potom mi je poklonila špil koji je kreirao okultista Artur Edvard Vajt, sa crtežima u stilu hiljadu devetstote, koji će kasnije postati vrlo moderan među hipicima. Verovao sam da mi je Leonora, koju sam doživljavao kao sveštenicu, dala ključ kovčega sa blagom koji se nalazio u središtu moje mračne unutrašnjosti, ne sluteći da su te Arkane delovale samo kao stimulansi intelekta.

Po povratku u Pariz, počeo sam da posećujem kafić u četvrti Le Al, *Venerina promena*, gde se Andre Breton jednom nedeljno sastajao sa svojom nadrealističkom grupom. Dozvolio sam sebi da mu poklonim Vajtov tarot očekujući, sa skrivenim ponosom, njegovo odobrenje. Pesnik je pažljivo posmatrao Arkane, sa osmehom koji se postepeno pretvarao u grimasu gađenja.

„Ovo je smešna kartaška igra. Njeni simboli su, nažalost, očigledni. U njoj nema ničeg dubokog. Jedini tarot koji vredi je onaj iz Marseja. Ove karte intrigiraju, dotiču, ali nikada ne odaju svoju suštinsku tajnu. Jedna od njih me je inspirisala da napišem „Arkanu 17.”

Kao vatreni poštovalac velikog nadrealiste, bacio sam u smeće svoju kolekciju karata, zadržavši samo Marsejski tarot, odnosno verziju koju je Pol Marto objavio 1930. godine.

Iako sam, poput Bretona, vrlo slabo shvatao značenje ovih karata, koje su, postavljene pored zavodljivih Vajtovih slika delovale neprijateljski, naročito Male arkane, odlučio sam da ih urežem u svoje sećanje, nadajući se da ono što moj intelekt ne može da dešifruje, moje nesvesno može. Počeo sam da pamtim svaki simbol, svaki gest, svaku liniju, svaku boju. Malo po malo, zahvaljujući čeličnom strpljenju, uspeo sam, zatvorenih očiju, da vizualizujem, iako ne savršeno, 78 Arkana... Tokom dve godine, koliko je trajalo ovo iskustvo, odlazio sam svako jutro u Nacionalnu biblioteku u Parizu da bih proučavao zbirke tarota koje je donirao Pol Marto i knjige posvećene ovoj temi. Do osamnaestog veka, Tarot je smatran igrom na sreću i njegovo duboko značenje ostajalo je nepri-mećeno. Njegovi crteži bili su unakaženi ili izmenjeni, ukrašeni portretima plemića, stavljeni u službu pompe dvora. Svaki traktat govorio je drugačije, često suprotno ostalima. U stvari, umesto da objektivno govore o Tarotu, autori su pravili svoj autoportret prožimajući ga sujeverjem. Pronašao sam masonska, taoistička, budistička, hrišćanska, astrološka, alhemijska, tantrička, sufijska verovanja i tako dalje. Moglo bi se reći da je Tarot bio sluga, uvek u službi doktrine koja se nalazila van njega... Ali ono što me je najviše iznenadilo bila je činjenica da, od kad je protestantski pastor i mason Kur de Žblen (1728–1784) u osmom tomu svoje enciklopedije „Primitivni svet” 1781. godine, pripisao Tarotu ezoterične karakteristike, a ne samo zabavne, niko zaista nije analizirao Arkane, ni on ni njegovi sledbenici... Ne shvatajući da su ove karte optički jezik koji zahteva da bude posmatran uzimajući u obzire sve njegove detalje, Žblen predstavlja svoju maštu kao stvarnost i izjavljuje da je Tarot poreklom iz Egipta: „Hijeroglifi koji pripa-

daju *Knjizi Tota*, spašeni iz ruševina hiljadu godina starog hrama”, objavljujući lošu kopiju Marsejskog tarota, gde eliminiše mnoštvo detalja, dodaje Ludi nulu i krsti je Budalom, dajući joj negativno značenje: „Ima samo onu vrednost koju daje drugima, upravo kao naša nula: pokazujući tako da u ludilu ništa ne postoji”. Dodaje nogu Magovom stolu, pretvara Cara i Caricu u „Kralja i Kraljicu”, Papu i Visokosveštenicu u „Prvosveštenika i Prvosveštenicu”, menja ime Arkane XIII, Bezimene arkane, u „Smrt”, praveći grešku sa brojem na karti Umerenost, na kojoj štampa broj XIII; odlučuje da na Arkani VII kočijom upravlja Oziris koji pobeđuje; preimenuje Zaljubljenog u „Brak”, Zvezdu u „Žegu”, Đavola u „Tifona”, Svet u „Vreme” i Obešenog u „Promišljenost” (uspravljajući ga); eliminiše boje, a takođe i originalni okvir koji se sastoji iz inicijacijskog pravougaonika koji je sastavljen od dva kvadrata. Na ovaj način, nastoji da ispravi „greške” originala.

Od objavljivanja prvog ezoteričnog traktata o Tarotu u *Primitivnom svetu*, okultisti su počeli da buncaju, zanemarujući udubljenja u crteže Marsejskog tarota, smatrajući kopiju Kura de Žblena i njegova egipatska objašnjenja autentičnim ezoteričnim istinama. 1783. godine moderni vidovnjak, frizer Alijet, pod pseudonimom Eteja (1750–1810) kreirao je izmišljeni tarot, vezan za astrologiju i hebrejsku kabalu. Tada Alfons Luj Konstan, alias Elifas Levi, (1816–1875), uprkos svojoj neizmernoj intuiciji, prezre Marsejski tarot, jer ga smatra „ezoteričnim”, a u „Dogmi i ritualu visoke magije” crta „ezoteričnu” verziju Kočije, Točka sreće, Đavola i utvrđuje da dvadeset dve glavne Arkane ilustruju hebrejsku abecedu i zanemaruje pedeset šest Malih arkana. Ovu ideju usvaja Žerar Enkos, koji pod pseudonimom Papus (1865–1917) dozvoljava sebi da kreira tarot sa egipatskim likovima koji ilustruju hebrejsku kabalističku strukturu. Posle ovih pokušaja kalemljenja svih vrsta ezoteričnih sistema na Tarot, hiljade knjiga su napisane na osnovu nepostojeće „tradicije” koja pokazuje da su Tarot stvorili Egipćani, Haldejci, Hebreji, Arapi, Hindusi, Grci, Kinezi, Maje, vanzemaljci, takođe evocirajući Atlantidu i Adama, kome se pripisuje crtanje prvih slova koja su mu diktirali anđeli. (Za versku tradiciju, sveta dela uvek imaju nebesko poreklo. Stvaranje simboličkog sistema nije prepušteno ličnom nadahnuću umetnika, nego ga daje sam

Bog)... Reč *tarot* mogla bi da bude egipatska (*tar*: put ; *ro*, *rog*: kraljevski), indo-tatarska (*tan-tara*: zodijak), hebrejska (*tora*: zakon); latinska (*rota*: točak; *orat*: govor); sanskriptska (*tat*: celina; *tar-o*: stalna zvezda); kineska (*tao*: neodredivi princip) itd... Različite etničke grupe, religije, tajna društva, proglašavali su svoja očinstva: Romi, Jevreji, hrišćani, muslimani, masoni, Rozenkrojceri, alhemičari, umetnici (Dali), gurui (Ošo) itd... U njemu pronalaze uticaje iz Starog zaveta, Jevanđelja i Apokalipse (u kartama kao što su Svet, Obešeni, Umerenost, Đavo, Papa, Sud), tantrička učenja, *Ji ding*, iz astečkih kodeksa, iz grčke i rimske mitologije... Svaka nova kartaška igra sadrži subjektivitet svojih autora, njihove poglede na svet, njihove moralne predrasude, njihov ograničeni nivo svesti... Kao i u priči o Pepeljugi, u kojoj su polusestre spremne da odseku delove stopala kako bi obule staklenu cipelicu, svaki okultista menja originalnu strukturu...

Da bi se Tarot poklopio sa dvadeset dva puta Drveta života koje povezuje sa deset Sefirota kabalističke tradicije, Vajt zamenjuje broj osam karte Pravda brojem jedanaest karte Snaga; transformiše Ljubavnika u „Ljubavnike” itd, umanjujući tako značaj svih Arkana... Alister Krouli, okultista koji pripada Redu istočnog hrama, takođe menja imena, crteže (otuda i značenje) i redosled karata. Pravda postaje „Prilagođavanje”; Umerenost postaje „Umetnost”; Sud postaje „Eon”. Izbacuje Paževu i Vitezove i umesto njih uvodi „Prinčeve i Princeze”... Osvald Virt, švajcarski okultista, mason i član Teozofskog društva, sam crta svoj tarot, uvodeći u Arkane ne samo srednjovekovne nošnje, egipatske sfinge, arapske brojeve i hebrejska slova umesto rimskih brojeva, taoističke simbole, alhemijisku verziju Đavola koju je izmislio Elifas Levi, već ga inspiriše i nespretna verzija Kura de Žeblena (videti njegovu Božju kuću, Umerenost, Pravdu, Papu i njegovog Zaljubljenog). Kao da potvrđuje da je Marsejski tarot popularna verzija, to jest vulgarna verzija Žeblenovog tarota... Hiljade pristalica severnoameričke sekte Rozenkrojcerca potvrđuju da *Egipatski Tarot* R. Falkonijea, člana Francuskog teatra – koji ga je nacrtao i objavio 1896. godine, a posvetio sinu Aleksandru Dimi – predstavlja izvornu svetu igru... Tri veka snova i samoobmana!

Sveto delo je u svojoj suštini savršeno; učenik mora da ga usvoji globalno, bez pokušaja da mu bilo šta doda ili oduzme. Niko ne

zna ko je stvorio Tarot, ni gde ni kako. Niko ne zna šta znači reč *tarot*, niti kojem jeziku pripada. Takođe, nije poznato da li je Tarot bio takav od početka ili je rezultat spore evolucije koja je započela stvaranjem arapske igre nazvane *naibbe* (karte) i kojoj su tokom godina dodate Velike arkane i iz hira nazvane „Časti”. Sama činjenica stvaranja novih verzija Marsejskog tarota, anonimnih kao i svaki sveti spomenik, sa idejom da se, zbog promene crteža ili naziva karata stvara veliko delo, predstavlja čistu taštinu.

Šta je bila namera tvorca ove nomadske katedrale? Da li bi jedno ljudsko biće moglo da obuhvati tako ogromnu enciklopediju simbola? Ko je mogao da sakupi takva znanja u jednom životu? Tarot je toliko precizan, njegovi unutrašnji odnosi, njegovo geometrijsko jedinstvo, toliko su savršeni da nam je nemoguće da prihvatimo da je to delo iniciranog pojedinca. Samo izmišljanje strukture, stvaranje Likova sa njihovim kostimima i gestovima, uspostavljanje apstraktne simbologije Malih arkana, zahteva mnogo godina intenzivnog rada. Kratko trajanje ljudskog života nije dovoljno za ovo. Elifas Levi u svojoj knjizi *Dogma i ritual visoke magije* (*Dogme et rituel de la haute magie*), ako čitate između redova, ovako izražava svoje intuitivno shvatanje:

„Ovo je monumentalno i jedinstveno delo, jednostavno i snažno poput arhitekture piramida, dakle trajno poput njih; knjiga koja sažima sve nauke, čije beskonačne kombinacije mogu da reše sve probleme; knjiga koja govori dok nagoni na razmišljanje; knjiga koja inspiriše i reguliše sve moguće koncepte: možda remek-delo ljudskog uma, i sigurno jedna od najlepših stvari koje nam je ostavila antika; univerzalna ključna kost, prava filozofska mašina koja sprečava um da zaluta, i istovremeno mu daje inicijativu i slobodu; to je matematika primenjena na apsolutno, savez pozitivnog sa idealnim, to je lutrija misli, vrlo rigorozno tačna baš kao i brojevi, na kraju, to je možda ono što je ljudski um prvi put pojmiio na najjednostavniji i najveličanstveniji način.”

Ako bismo želeli da zamislimo poreklo Tarota (već 1337. godine, u statutu opatije Svetog Viktora Marsejskog, vernicima su zabranjene igre sa kartama), trebalo bi da se vratimo barem u 1000. godinu. U to vreme na jugu Francuske i u Španiji mogle su se videti, jedna do druge, crkva, sinagoga i džamija, kako se uzdižu

u zdravom miru. Tri religije bile su poštovane i mudraci svake od njih nisu se libili da razgovaraju i da obogaćuju svoje kontakte sa pripadnicima drugih religija. Očigledno je da se u Arkanama II, V, XIII, XV, XX, XXI prepoznaje uticaj hrišćanstva. Na glavi kostura Bezimene arkane naziru se četiri hebrejska slova, *jod-he-vav-he*, koja označavaju božanstvo, a na grudima Obešenog, deset sefirota kabalističkog Drveta života. Muslimanski simboli pojavljuju se na Malim arkanama: na primer, na vrhu Asa pehara, krug sa devet tačaka jasno predstavlja inicijacijski devetougao... Moguće je da se grupa koju su formirali mudraci iz tri vere – koji su predviđali propast svojih religija, koja bi, usled žeđi za vlašću, neizbežno dovela do mržnje između sekta i zaboravljanje svete tradicije – urotila da to znanje položi u skromnu igru karata, da bi ga očuvala i sakrila, kako bi to znanje prošlo kroz mrak istorije i stiglo do daleke budućnosti u kojoj bi bića s visokim nivoom svesti dešifrovala njegovu divnu poruku.

18

Rene Genon, u knjizi *Osnovni simboli svete nauke* kaže: „U svom folkloru narod čuva, iako ih ne razume, ostatke drevnih tradicija, ponekad čak iz tako daleke prošlosti da je nemoguće odrediti je (...); na taj način, vrši funkciju svojevrsne manje ili više „podsvesne“ kolektivne memorije čiji sadržaj, znatna količina ezoteričnih podataka, očigledno potiče sa drugog mesta.”

J. Makvel u knjizi *Tarot, simbol, Arkane, predviđanje*, prvi je autor koji se vraća poreklu, prepoznajući da je Marsejski tarot (čiji je autor Nikola Konver) optički jezik i, da biste ga razumeli, morate da ga vidite. Kasnije Pol Marto u svojoj knjizi *Marsejski tarot*, oponašajući Makvela, reprodukuje karte, analizirajući ih jednu po jednu, detalj po detalj, uzimajući u obzir njihov broj, značaj svake boje, svakog gesta Likova. Međutim, uprkos tome što nastavlja istinski put proučavanja Tarota koji je otvorio Maksvel, on pravi dve greške. S jedne strane, njegova igra je samo približavanje originalu. Njegovi crteži tačna su kopija Bezansonskog tarota koji je krajem devetnaestog veka uredio Grimo, a koji zauzvrat reprodukuje još jedan Bezansonski tarot koji je uredio Lekijar i potpisao „Arnu 1748”. Takođe, dozvoljeno je menjati određene

detalje, možda da bi na taj način Tarot postao vaše vlasništvo i da biste mogli da trgujete njime, naplaćujući autorska prava. S druge strane, zadržava četiri osnovne boje koje nameću štamparske mašine, umesto da poštuje stare i raznovrsnije boje ručno oslikanih kopija...

Međutim, ne nalazeći nijedan tarot bliži autentičnom od tarota Pola Martoa, predao sam mu se s poštovanjem. Shvatio sam da ako neko može da me nauči da ga dešifrujem, to nije učitelj od krvi i mesa, nego sam Tarot. Sve što sam želeo da znam bilo je tamo, u mojim rukama, pred mojim očima, u kartama. Bilo je neophodno da prestanem da slušam objašnjenja zasnovana na „tradiciji”, podudarnostima, mitovima, parapsihološkim objašnjenjima i da pustim Arkane da govore... Da bih ga ugradio u svoj život, osim što sam ga pamtio, izvodio sam s njim i neke činove koje racionalni duhovi mogu smatrati detinjastim. Na primer, spavao sam svake noći sa drugom kartom ispod jastuka, ili sam čitav dan šetao s jednom od njih u džepu. Trljao sam telo kartama; govorio sam u njihovo ime, zamišljajući ritam i ton njihovog glasa; vizualizovao sam svakog Lika golog, zamišljao sam kako njegovi simboli prekrivaju nebo, dovršavao sam crteže koji kao da uranjaju u okvir: dao sam čitavo telo životinji koja prati Ludu i Papine akolite, produžavao sam Magov sto dok nisam pronašao njegovu četvrtu nogu u nevidljivom, zamišljao sam odakle visi veo Prvosveštenice, video sam prema kom okeanu je išla reka koja je hranila ženu iz Zvezde i dokle je sezao Mesečev bazen. Zamišljao sam šta Luda drži u džepu, a Mag u torbi, donji veš Prvosveštenice, Caričinu vulvu i Carev falus, šta Obešeni skriva u rukama, čije su bile odsečene glave na Arkani XIII, i tako dalje. Zamišljao sam misli, emocije, seksualnost i postupke svakog Lika. Zamišljao sam ih kako se mole, vređaju, vode ljubav, recituju, leče.

19

Ako se reč Arkana, ne pojavljuje odštampana nigde u igri, onda ne bi trebalo doživljavati karte kao „tajne, skrivene, okultne i veoma teške za razumevanje”... Na meni je bilo da im dam ime, Gravure, Karte za igranje, Figure, Arkane, Asovi, izbor je bio slobodan. Pošto su postojale reči Štapovi, Mač, Pehar i Novčić, izabrao sam Arkane (Velike i Male), a zatim sam pratio abecedni redosled: A za

Arkane, B za Štapove, C za Pehare, D za Novčiće, E za Mačeve, F za Figure.³

Više od trideset godina razvijao sam svoje znanje o Tarotu Pola Martoa, organizovao radionice, vodio kurseve, predavao o njemu stotinama i stotinama učenika... Godine 1993. dobio sam pismo u kom mi je Filip Kamoan – direktni potomak marsejske porodice koja je štampala tarot Nikole Konvera od 1760. godine – ispričao o saobraćajnoj nesreći u kojoj je stradao njegov otac, Deni Kamoan. Ovaj tragični nestanak duboko ga je pogodio, tim pre što je opština iskoristila ovaj događaj da bi eksproprisala zemljište štamparije, srušila je i na njenom mestu izgradila zubarsku školu. Filip, koji nije mogao da prevaziđe tugu, nakon neuspelih pokušaja da se integriše u društvo, postao je samotnjak. U selu Forkalkije proveo je deset godina zatvoren u očevoj kući, komunicirajući sa svetom samo preko satelitske antene koja mu je omogućavala da gleda više od stotinu različitih kanala na televiziji. Tako je naučio dvanaest jezika na osnovnom nivou. Ekran sa katodnom cevi postao je njegov sagovornik. Verovao je da već oseća miris ljudi koji su se pojavljivali na uređaju. Kada je imao neki problem, pitanje, nasumično bi pritisnuo dugme na daljinskom upravljaču i, kao magijom, slika i program davali bi mu odgovor. Jedne noći, kada nije mogao da spava, sat je otkucao tri, pitao je „Šta da učinim da bih nastavio porodičnu tradiciju koju je prekinula smrt mog oca?“ i pritisnuo je dugme na daljinskom upravljaču. Pojavio sam se na ekranu kako odgovaram voditeljki. Filip je osetio da se direktno njemu obraćam. Posle nekoliko dana, ponovo je postavio isto pitanje, i ja sam se ponovo pojavio na ekranu. Ova pojava mu se desila i treći put. Zbog toga je odlučio da se vrati u svet i napisao mi je pismo u kom je tražio da se sastanemo...

Kad sam ga video kako dolazi, nisam uspeo da odredim koliko ima godina. Mogao je da ima pedeset ili dvadeset godina, da istovre-

³ *Baton* – štapovi na francuskom

Coupes – pehari na francuskom

Deniers – novčići na francuskom

Epées – mačevi na francuskom, prim. prev

meno odiše likom mudraca i deteta. Bilo mu je teško da govori. Duge sekunde provlačile su se između svake njegove reči. Odavao je utisak da ništa ne govori lično on, nego da mu je sve diktirano iz daleke dimenzije. Prozirnost njegove kože otkrivala je da je vegetarijanac. U dnu palčeva imao je tetovaže. Mesec na levom i sunce na desnom palcu... Želeo je da pohađa moje kurseve Tarota. Ostali studenti pitali su se da li je Filip nem. Bilo mu je neizmerno teško da uspostavi odnose sa ljudima. Lakše mu je bilo da komunicira sa entitetima iz drugih svetova. Inspirisao ga je bog Šiva, jer su ga, iako je bio božanski entitet, donosilac ljubavi i plodnosti, slušali i svi demoni...

Odlučio sam da preduzmem terapijsku akciju koristeći psihomagiju. Ako je očeva smrt prekinula veze koje su sina povezivale sa svetom, da bih ih obnovio, morao sam da povežem Filipa sa porodičnom tradicijom. Zbog toga sam predložio da zajedno restauriramo Marsejski tarot... Tada mi se činilo da se ovaj zadatak sastoji samo od uklanjanja sitnih detalja koje je dodao Pol Marto i, možda, prečišćavanja nekih crteža koji su vremenom, od kopije do kopije, postajali sve nejasniji... Filip je sa oduševljenjem prihvatio moj predlog. Shvatio je da je to razlog zbog kog je došao da me traži. Razgovarao sam sa njegovom majkom i zamolio je za pomoć. Pošto je ona, posle smrti svog supruga, poklonila pozamašnu kolekciju tarota raznim muzejima, napisala nam je pisma preporuke. Uvek smo bili lepo primljeni i dozvoljeno nam je da dobijemo fotografske dijapozitive bilo kojih karata koje su bile korisne za našu pretragu. I gospođa Kamoan je, takođe, čuvala važnu kolekciju štamparskih ploča koja datira iz osamnaestog veka. Posle godinu dana istraživanja, shvatili smo obimnost zadatka koji nas očekuje. Nije se radilo samo o promeni nekolicine detalja ili razjašnjavanju nekoliko redova, bilo je potrebno restaurirati čitav Tarot, vratiti mu prvobitne boje, ručno oslikane, i crteže koje su potonji kopirači izbrisali.

Srećom, u nekim primercima održali su se fragmenti, u drugima su se pojavljivali neki koji su dovršavali izgubljeno. Morali smo da radimo na jakim računarima gde smo mogli da uporedimo, stavljajući jednu sliku na drugu, nebrojene verzije, među kojima

su bile verzije Nikole Konvera, Dodala, Fransoa Tursatija, Fotrijea, Žana Pjera Pajana, Suzane Bernarden, Lekijara itd...

Dve godine smo radili na ovoj restauraciji. Filip je obnovio veze sa svetom i pokazao se kao izvanredan tehničar. Rukovao je računarom kao stručnjak. Složenost ovog posla zahtevala je pogodnije mašine. Ne štedeći novac, njegova majka pružila nam je tehničke elemente koji su nam bili potrebni... Teškoća ovog restauratorskog posla ležala je u činjenici da se Marsejski tarot sastoji iz simbola koji su međusobno usko povezani; ako se modifikuje jedan crtež, celo delo se menja. U sedamnaestom veku postojao je veliki broj štamparija Marsejskog tarota. Primerci iz XVIII veka su kopije prethodnih. Stoga nismo mogli da prihvatimo da je originalni Tarot iz osamnaestog veka. Bilo je sasvim moguće da verzija Nikole Konvera iz 1760. sadrži greške i propuste. Ako su na početku crteži slikani ručno, broj boja bio je ograničen kada su se industrijske mašine pojavile u štamparijama XIX veka. Prema štamparima, linije i boje reprodukovane su sa većom ili manjom vernošću. Neupućeni su pojednostavljivali simbole do krajnjih granica. Oni koji su ih kopirali dodavali su greške greškama. S druge strane, kada smo proučavali veliki set igara, videli smo da su određeni taroti imali identične slike koje se slažu jedna sa drugom, a ipak je svaki od njih imao simbole koji se nisu pojavljivali na drugima. U tom slučaju, zaključujemo da su kopirani iz istog tarota, starijeg, sada nestalog. To je onaj originalni Tarot koji smo želeli da obnovimo.

Naišli smo na naizgled nepremostivu prepreku. Nijedan muzej nije imao celovit, stari, ručno oslikani Marsejski tarot... Naš rad se zaustavio na neko vreme koje je izgledalo kao večnost. Odjednom sam se setio da je u Meksiku, na trgu Rio de Žaneiro, na pedeset metara od kuće u kojoj sam živeo, živeo antikvar Raul Kampfer, specijalista za astečke i majanske relikvije. Godine 1960. želeo je da mi proda stari „francuski“ tarot, ručno naslikan, tražeći deset hiljada dolara. Ja sam ga, ošamućen Vajteovom verzijom, smatrao nezanimljivim, apsurdno skupim. I zaboravio sam... Čudo: blizu moje kuće možda se nalazio dragoceni primerak koji nam je bio toliko potreban!

Filip i ja smo otputovali u Meksiko i, vrlo uzbuđeni, pokucali na vrata antikvarnice. Vrata nam je otvorio mladić: sin Raula Kam-

pfera koji je već bio umro. Momak je u sobi religiozno čuvao predmete koje je otac ostavio. Nije znao da se među njima krio Tarot. Zamolio nas je da mu pomognemo da ga pronađe. Posle mnogo vremena i muke, našli smo ga u kartonskoj kutiji, na dnu jednog kovčega. Mladić nam ga je prodao po razumnoj ceni. Vratili smo se u Pariz sa trofejom. Taj tarot služio je kao osnovni vodič za obnavljanje starih boja preko računara.

Kako smo napredovali u zadatku, pretrpeo sam prave duhovne kratke spojeve. Toliko godina sam u svoju dušu usađivao tarot Pola Martoa, dajući svakom detalju najdublji mogući značaj, što sam mogao da učinim jedino ulaganjem neograničene ljubavi u Arkanne, da su mi određene promene delovale kao nož u leđa. Duboko u mojoj nutrini, restauratorski radovi zahtevali su da deo mene, kako bi mutirao, pristane da umre. Dve kockice Maga – jedna na broju jedan, a druga na broju pet (davale su broj 15, Đavo), koje su na suprotnoj strani krile brojeve 2 i 6 (dajući 26, zbir slova božanskog *jod*, 10 + *he*, 5 + *vav*, 6 + *he*, 5), što mi je omogućilo da kažem da je demon samo maska Boga koji se u obnovljenoj verziji transformiše u tri kockice, od kojih je svaka imala tri lica, koja ukupno daju broj sedam (tri puta sedam jednako 21, Svet) – transformisale su ove simbole u nešto sasvim drugo, što me je nateralo na ogromne mentalne napore da, meni tako drage simbole, zamenim drugim.

Isto mi se dogodilo sa Carevim belim cipelama. Navikao sam da mislim da je moćni monarh preduzimao korake besprekorne čistoće, pune mudrosti, kao i njegova bela brada. Ali zapravo se pokazalo da su cipele crvene, a brada svetloplava. Koraci osvajačke aktivnosti, kao i krst skiptara koji nameće svoj pečat svetu i brada osetljivog čoveka, prijemčivog i duhovnog, više intuitivnog nego inteligentnog. Kod Ljubavnika sam morao, s velikom tugom, da zaboravim paralelu koju sam napravio između centralnog Lika kog je Marto prikazivao s bosim nogama i Mojsija koji skida cipele da bi čuo glas Svevišnjeg u gorućem grmu. Bilo je bolno priznati da je ovaj Lik imao crvene cipele, aktivne poput Carevih ili Ludinih, što je njegovoj ljubavi davalo manje božanski i zemaljski aspekt. Obešeni kod Martoa nije bio vezan za jednu nogu, dok u našem jeste. Morao sam da pređem od lika koji je slobodno odlučio da ne deluje, do drugog, koji je svoje obaveze dobijao kao kosmički zakon

protiv kog nije mogao da se buni, što znači da je sloboda za njega bila poštovanje zakona. U Arkani XIII, kod Martoa, kostur sebi seče stopalo: samouništenje; u našem dodaje sebi plavu nogu, kao i ruku i kičmeni stub iste boje, konstruktivan čin koji se ponavlja u njegovoj kosi, gde je prvobitna crvena pomešana s tom nebeskoplavom, što simbolizuje sejanje duha. Đavo koji je kod Martoa držao mač hvatajući ga za oštricu, odnosno bezumno ranjavajući ruku, u našoj verziji podiže baklju, dajući svetlost tami. U Božjoj kući su se videla tri inicijacijska stepenika i vrata, što je podrazumevalo da dva lika nisu padala, nego izlazila zadovoljna, svojevolutno... I toliko drugih detalja koji su promenili moju viziju. Naravno da mi je trebalo vremena da napustim Martoa. Počeo sam tako što sam pomešao dva špila i tako sjedinjene ih ponudio klijentu... Malo po malo, izgledalo je da se stari suši kao lišće u jesen, dok je novi svakodneвно dobijao sve intenzivniju energiju. Jedne srede ujutru, u bašti svog paviljona u Vensenu, u podnožju bujne lipe, sahranio sam svoj voljeni tarot Pola Martoa, sa bolom sina koji sahranjuje majku, i na njemu sam posadio ružin žbun. Iste noći sam prvi put u kafiću *Sen Fjagr*, gde sam svake nedelje besplatno tumačio Tarot, prvi put, a od tada zauvek, koristio obnovljeni Tarot. Taj prvi put poklopio se sa dolaskom Marijan Koste za moj sto. Susret sa njom bio je podjednako važan kao i susret sa Filipom Kamoanom. Bez Marijan nikada ne bih mogao da napišem ovu knjigu. Iako je racionalnom umu teško da prihvati da ništa nije slučajno u prirodi, da je sve što se dešava u univerzumu prouzrokovano unapred utvrđenim zakonom, da su određeni događaji upisani u budućnost i da posledica prethodi uzroku, pojavljivanje moje saradnice izgleda mi kao delo sudbine koju je uspostavio nezamisliv entitet.

Marijan je prvo bila moja učenica, zatim moja asistentkinja, i na kraju smo zajedno tumačili Tarot, ispunjavajući na taj način ono što Arkana ukazuje: Car–Carica, Prvosveštenica–Papa, Mesec–Sunce. Iniciranom je bila potrebna njegova ženska dopuna i obrnuto, da bismo oboje došli do tumačenja vođenog kosmičkom svešću.

A.H.

PRVI DEO

STRUKTURA I NUMEROLOGIJA TAROTA

OTVARANJE

TAROT JE ŽIVO BIĆE

Većina autora knjiga o Tarotu ograničava se na opisivanje i analizu jedne karte za drugom, ne zamišljajući ukupnu igru kao celinu. Međutim, istinsko proučavanje značenja svake Arkane započinje koherentnim rasporedom čitavog Tarota: od svakog detalja, ma koliko mali bio, počinju linije sjedinjavanja koje pokrivaju 78 karata. Da bi osoba razumela ove višestruke simbole, mora da vidi konačni simbol koji ih predstavlja sve kao celinu, mandalu. Prema Karlu Gustavu Jungu, mandala je prikaz psihe, čija nam je suština nepoznata: okrugli oblici generalno simbolizuju prirodni integritet, dok četvorougaooni oblici predstavljaju osveščivanje ovog integriteta. Za hinduističku tradiciju, mandala, simbol centralnog svetog prostora, oltara i hrama, istovremeno je slika sveta i prikaz božanske moći. Slika sposobna da posmatrača odvede do prosvetljenja... U skladu sa ovom koncepcijom, odlučio sam da ređam Tarot kao da gradim hram. U svim tradicijama, hram sažima stvaranje univerzuma, koje se doživljava kao božansko jedinstvo koje je eksplodiralo u delove. Ozirisa, koga ljubomorni neprijatelji i njegov brat Set zaključaju u sanduk, bacaju u vode Nila, unakažavaju, rasturaju na komade, a zatim vaskrsavaju dahom Izide. Simbolično, Arkane Tarota su sanduk u kom je pohranjeno duhovno blago. Otvaranje ovog sanduka jednako je otkrivanju. Inicijacijski zadatak sastoji se od sjedinjavanja delova dok se jedinstvo ne obnovi... Polazi se od špila karata, Arkane se mešaju i šire na površini, to jest, Bog je raskomadan. Tumače se, spajaju se u rečenice. Inicirani čitalac (Izida, duša) u svetoj potrazi sakuplja delove. Bog je vaskrsao, ne više u nematerijalnoj dimenziji, nego u materijalnom svetu. Od Tarota se stvara figura, mandala, koja omogućava da se sve obuhvati jednim pogledom.

Ta ideja da karte nisu zamišljene pojedinačno, kao zasebni simboli, nego kao delovi celine, nije mi se pojavila iznenada. Bio je to

dug proces koji je počeo od maglovitih intuicija, pa sve do dolaska tokom niza godina do otkrića koja su sa sigurnošću dokazala volju za sjedinjenjem ovog „bića“ koje predstavlja Tarot.

Karte sam poredao tako što sam parne brojeve stavio sa svoje leve, a neparne sa svoje desne strane, jer se u istočnjačkim tradicijama parni brojevi smatraju pasivnim, a neparni brojevi aktivnim, desna strana aktivnom, a leva pasivnom. Uporedio sam ukrašavanje zapadnih hramova sa istočnim. Na fasadi gotičkih katedrala, na primer Notr Dam iz Pariza, Isus Hrist, androgin koji stoji između zemaljskog zmaja i nebeskog zmaja blagosilja nas, smešten na centralnim vratima. Na vratima, s njegove desne strane (naša leva, ako smo gledaoci) stoji Bogorodica (ženstvenost, receptivnost), a na levim vratima vidimo sveštenika koji svojim štapom kroti zmaja (muškost, aktivnost). Nasuprot tome, u tantričkim budističkim hramovima, muška božanstva postavljena su ispred naše leve strane kao gledalaca, a ženska ispred naše desne strane. Ovo se objašnjava time što Buda nije bog, već nivo koji bilo koji čovek, ako izvrši veliki duhovni rad, može da dostigne. Vernik prestaje da bude gledalac i stoji između mužjaka i ženke, pretvoren u hram, okrenut ka spolja. Međutim, Hrist je božanstvo, nijedan vernik ne može da se pretvori u njega, može samo da ga oponaša. Istočni sveci su Bude. Zapadni sveci oponašaju svog Boga. Stoga katedralne deluju kao ogledala. Desna strana zgrade predstavlja našu levu stranu, a leva strana zgrade predstavlja našu desnu stranu... Marsejski tarot, judeo-hrišćanski proizvod, ukazuje nam kroz kartu Svet (XXI) da treba da ga koristimo kao ogledalo: dama u levoj ruci drži aktivnu palicu, a u desnoj receptivnu bočicu...

Ovim i drugim detaljima, za koje bi mi trebalo mnogo vremena da ih nabrojim, vodio sam se da bih formirao grupe s kartama, sve dok se jednog dana ne sjedine u mandali. Dobio sam kukasti krst, simbol kreativnog vihora oko kojeg se protežu hijerarhije koje ispoljava. Ova svastika, jasno ukazujući na rotirajuće kretanje oko centra, delovanje Božanskog principa na manifestaciju, dugo se smatrala Hristovim amblemom. U Indiji su od nje napravili amblem Bude, jer predstavlja Točak zakona (Darmačakra). Takođe, amblem Ganeše, božanstva znanja. U Kini svastika simbolizuje

broj od deset hiljada, što je ukupnost bića i manifestacija. Takođe, predstavlja primitivni oblik znaka *Fang*: ukazuje na četiri pravca kvadratnog prostora zemlje, horizontalno širenje od centra. U masonskoj simbolici, centar svastike je zvezda Severnjača, a četiri kraka (grčko slovo gama koje ima oblik kvadrata) koja je čine, četiri kardinalna položaja Velikog medveda oko nje. (Veliki medved simbolizuje centar upravljanja ili osvetljavanja).

Međutim, moram da priznam, postoji bezbroj načina da se Arkanne slože u celinu. Tarot je u osnovi projekivni instrument, u njemu nema konačne, jedinstvene, savršene forme. Ovo je u skladu sa mandalama koje su tibetanski monasi crtali obojenim peskom. Sve su slične, ali nikad nisu iste jedna drugoj.

Naše proučavanje započinje razumevanjem ove mandale: delove ne možete da analizirate ako ne spoznate celinu. Kada je celina poznata, svaki deo dobija globalno značenje i otkriva svoje veze sa svim ostalim kartama. Kada u orkestru svira jedan instrument, svi ostali su u saglasju s njim. Tarot je zajednica Arkana. Kada sam, posle mnogo godina, uspeo da ga sastavim u svojoj prvoj koherentnoj verziji mandale, pitao sam ga: „Kakva mi je korist od ovog proučavanja? Koju to moć možeš da mi daš?“ Zamišljao sam da mi je Tarot odgovorio: „Jedina moć koju moraš da stekneš je da pomažeš. Umetnost koja ne služi isceljenju nije umetnost.“

Ali šta je isceljenje? Svaka bolest, svaki problem, proizvod je stagnacije, bila ona telesna, seksualna, emocionalna ili intelektualna. Isceljenje se sastoji od oporavljanja fluidnosti energija. Ovaj koncept može da se nađe u knjizi Lao Cea *Tao te đing* i vrlo precizno u *Knjizi mutacija* ili u knjizi *Ji đing*... Da li je Tarot na bilo koji način odgovarao takvoj filozofiji? Znajući da optički jezik Tarota ne može da bude zatvoren ni u jednom usmenom objašnjenju, odlučio sam da prisvojim Budine reči, „Istina je ono što je korisno“, dajući svakoj od četiri Boje značenje za koje se ne bih ni u kom slučaju usudio da potvrdim da je bilo jedino ili konačno, nego najkorisnije za terapijsku upotrebu koju sam želeo da pripisem Arkanama. Činilo mi se da umesto da koristim Tarot kao kristalnu kuglu, pretvarajući ga u alat za egzotične vidovnjake koji će njime razmrstiti hipotetičku budućnost, trebalo je da ga stavim u službu novog oblika psihoanalize, tarologije.

Moja prva namera, dok sam pokušavao da rasporedim karte, bila je da postignem simetrični oblik. Posle neuspešnih pokušaja, uspeo sam da potvrdim da je tako nešto nemoguće. Setio sam se da mi je prilikom prvog putovanja u Japan vodič, koji mi je pokazao staru carsku palatu, rekao da nijedan zid nije sagrađen u pravoj liniji, da nijedan prozor ili vrata nisu podeljeni na simetrične kvadrate: za japansku kulturu prava linija i simetrija bile su demonске. Zaista, proučavanjem svete umetnosti može se primetiti da ona nikada nije simetrična. Vrata s naše leve strane katedrale Notr Dam šira su od vrata s naše desne strane... Sva simetrična umetnost je profana. Ni ljudsko telo nije simetrično: naša pluća na desnoj strani imaju tri režnja, a na levoj dva. Tarot se pokazao svetom umetnošću jer gornji deo karte nikada nije identičan donjem delu, niti je leva strana ista kao desna. Uvek postoji detalj, koji je ponekad vrlo teško uhvatiti, koji razbija sličnost. Na primer, Desetka novčića, na prvi pogled savršeno simetrična, u donjem uglu s naše desne strane ima novčić koji se razlikuje od ostalih: ako u ostala tri ugla Novčići imaju dvanaest latica, ovaj ima samo jedanaest. Ako se na donjem kraju centralne ose nalazi cvet sa dva kratka lista, svetložuta iznutra i tamnožuta spolja, na gornjem kraju ose cveta ova dva lista su duža. Mislim da su kreatori igre dobrovoljno izvukli minimalne detalje kako bi nas naučili da vidimo. Vizija koju nam prenose naše oči menja se u skladu sa nivoom svesti koji razvijamo. Božanska tajna nije skrivena, ona je pred nama. Da li ćemo je videti ili ne, zavisi od pažnje koju posvećujemo posmatranju detalja i uspostavljanju veza između njih.

Jednom kada sam postao svestan da pod prividnom simetrijom Tarot uvek negira ponavljanja, počeo sam da shvatam da su Male arkane organizovane po zakonu koji se može formulisati na sledeći način: „Od četiri dela, tri su gotovo ista, a jedan se razlikuje. A od tri gotovo ista, dva su sličnija.” Naime:

$$((1 + 2) + 3) + 4$$

Primeri je mnogo. Neki od njih:

Od četiri Boje, tri su proizvedeni predmeti (mač, pehar i novčić), a jedan je prirodni element (štap). A od ove tri, dve su sličnije, jer stoje na površini (novčić i šolja), a treća se razlikuje, jer nju ruka koristi u vazduhu.

- Mačevi, Štapovi i Pehari imaju brojeve. Novčići nemaju brojeve. U Mačevima i Štapovima, vrh broja V pokazuje prema centru, u Peharima V pokazuje ka spolja.
- Paževi mačeva, štapova i novčića nose šešir. Paž pehara je gologlav. Gotovo iste šešire imaju Paževi mačeva i novčića. Paž štapova nosi sasvim drugačiji šešir.
- Kraljice štapova, pehara i novčića, osim odgovarajućeg simbola, u drugoj ruci nose i neki predmet. Kraljica mačeva ne.
- Tri Kralja nalaze se unutar palate, četvrti se nalazi u prirodi. Trojica imaju krunu, četvrti nosi šešir. Kod Vitezova, tri konja su plava, četvrti je beli. Itd.

Ako ovaj zakon potražimo u religijama, mitologijama, stvarnosti, naći ćemo, na primer:

- u hrišćanstvu tri (Otac, Sin, Sveti Duh) plus jedan (Devica Marija). Od ovo troje, dvoje je nematerijalno (Otac, Sveti duh), a treći (Isus Hrist) je ovaploćen.
- ((Otac + Sveti duh) + Isus Hrist) + Devica Marija.
- od četiri Jevanđelja, tri su slična (Marko, Matej, Luka) a jedno se razlikuje (Jovan). A među tri slična, dva su gotovo potpuno nalik (Marko, Luka) i jedno je malo drugačije (Matej).
- ((Marko + Luka) + Matej) + Jovan
- Kabala razlikuje četiri sveta: Tri nematerijalna dela podeljena na dva koja čine Makroposopus, Acilut (arhetipski) i Brija (kreativni) i jedan koji je Mikroposopus, Jecira (formativni). Ovaj trio neguje Nevestu, Asija (materijalno).
- ((Acilut + Brija) + Jecira) + Asija
- četiri plemenite istine koje je otkrio Gotama, Buda: patnja, želja, pohlepa, srednji put.
- ((Želja + Pohlepa) + Patnja) + Srednji put.
- četiri kaste drevne Indije. Akcija u materijalnom svetu: Šudre (radnici), Vaišje (biznismeni), Kšatrije (ratnici). Akcija u duhovnom svetu: Bramani (vernici).
- ((Šudre + Vaišje) + Kšatrije) + Bramani

- od četiri elementa, tri su slična (vazduh, voda, vatra) i jedan se razlikuje (zemlja). A među tri slična dva su bliža (vazduh, vatra), a jedan je malo drugačiji (voda).

((Vazduh + Vatra) + Voda) + Zemlja

- u ljudskoj glavi, uši, oči i nozdrve su u paru, dok su usta jedna. Uši i oči su odvojene. Nozdrve se spajaju u jedan nos.

((Uši + Oči) + Nozdrve) + Usta.

Pomoću ove formule možete da izvedete četiri temperamenta organizma (kolerik, flegmatik, sangvinik i melanholik), četiri trigona Zodijska (Ovan–Lav–Strelac, Blizanci–Vaga–Vodolija, Rak–Škorpiona–Ribe i Bik–Devica–Jarac); četiri faze alhemije: rad u žutoj (*citritas*), rad u crvenoj (*rubedo*), rad u beloj (*albedo*), rad u crnoj (*nigredo*); četiri stanja materije (gasovito, tečno, čvrsto i plazma) itd.

Na kraju, posmatrajući neke alhemijske gravure iz knjige *Brojanica filozofa (Rosaire des Philosophes)*, pronašao sam potvrdu mandale Tarota:

NUMEROLOGIJA

Kada sam davao Ludi ulogu beskonačnog početka, a Svetu beskonačnog kraja, kada sam shvatio da Paževi, Kraljice, Kraljevi i Vitezovi nisu imali broj, da nisu mogli da se, u svakoj od četiri Boje identifikuju kao 11, 12, 13 i 14, sreo sam se sa šest serija od deset brojeva, Mačevima od jedan do deset, Peharima od jedan do deset, Štapovima od jedan do deset, Novčićima od jedan do deset, Velikim arkanama od Maga do Točka sreće i Velikim arkanama od Snage do Suda... Ako ste želeli da razumete suštinu Tarota, morali ste da vizualizujete ovih deset brojeva, sa njihovih šest aspekata. Na primer, broj 1 sadrži četiri asa plus Maga i Snagu... Maga predstavlja muškarac, a Snagu žena. Mačevi i Štapovi su aktivni simboli, Pehari i Novčići receptivni simboli. Što mi je pokazalo da je nemoguće definisati ovih deset brojeva kao muške ili ženske, nego kao androgine u svakom trenutku... Ali u tradicionalnoj numerologiji sam otkrio da je broj 1 proglašen prvim neparnim brojem,

aktivnim, muškim, ocem, jedinstvom... a broj 2 kao prva parna, pasivna, ženska figura, Majka, mnoštvo... Bilo mi je nemoguće da se pridržavam tog antifeminističkog ezoterizma po kom su brojevi 2, 4, 6, 8 i 10, zvani ženski, predstavljali sinonim za tamu, hladnoću i negativnost. A neparni brojevi, 1, 3, 5, 7 i 9, uzdizani kao muški, poistovećeni sa svetlošću, toplinom i pozitivnošću... Da bih to izbegao, pri definisanju deset brojeva, eliminisao sam svaki koncept ženstvenosti ili muškosti. Više sam voleo da povezujem parne brojeve sa receptivnošću, a neparne sa aktivnošću. Žena može da bude aktivna, a muškarac receptivan.

Takođe sam u velikom broju knjiga pronašao definiciju broja 2 kao dualnost 1 + 1... Što mi se činilo veoma pogrešnim kada se primeni na Tarot. Jer, ako usvojimo ovu teoriju, svaki od narednih brojeva moramo da protumačimo samo kao jednostavno množenje jedinice, 3 bi bilo 1 + 1 + 1, 4 bi bilo 1 + 1 + 1 + 1 i tako do 10. Još jedan trend ezoterije sastojao se u davanju značenja brojevima prema rezultatima unutrašnjih suma. Najsloženiji od svih bio bi broj 10, različit u zavisnosti da li predstavlja rezultat 9 + 1 ili 8 + 2, ili 7 + 3, ili 6 + 4 (izuzimajući rezultat ponovljenih brojeva kao što je 5 + 5). Ovaj sistem, budući da nema razloga da se zaustavi sabiranjem samo dve cifre, dovodi do aberacija kao što je 10 = 1 + 2 + 3 + 4. Ili, 10 = 3 + 5 + 2 itd.

Simbol je celina, poput tela. Bilo bi smešno tvrditi da je ljudsko telo zbir: dve noge + dve ruke + trup + glava + jetra + par očiju itd. Na isti način je apsurdno u Tarotu definisati svaki od deset brojeva kao zbir ostalih brojeva. Da bismo razumeli njegovu poruku, moramo da posmatramo svaki broj od ovih deset kao biće sa svojim vrlo posebnim karakteristikama.

ZA POČETAK

Igra Tarota predstavljena je kao složena i, za početnike, zbunjujuća celina. Neke karte izgledaju lakše za tumačenje od drugih, prepune više ili manje poznatih simbola. Na nekim su predstavljeni likovi, na drugim geometrijske figure ili predmeti; jedne imaju ime, druge

broj, a treće nisu ni naslovljene ni numerisane. Veliko iskušenje bi predstavljalo oslanjanje na već poznate strukture, poput astrologije ili različitih oblika numerologije, da bi se pristupilo proučavanju ove igre, ali kao i svi koherentni sistemi, kao i sva dela svete umetnosti, Tarot sadrži svoju strukturu koju treba da otkrijemo.

U mnogim inicijacijama kaže se da čovek može samo da se približi istini, ali da ne može da je spozna kroz jezik, a da je, s druge strane, moguće upoznati Lepotu, koja je odraz Istine. Stoga se proučavanju Tarota može pristupiti kao proučavanju lepote. Gledanjem, prihvatanjem da se oslonimo na ono što vidimo, postepeno će nam se otkriti njegovo značenje.

U ovom prvom delu predlažemo da vidimo kakva uputstva nam Tarot daje da bismo razumeli njegovu strukturu i njegovu numerologiju. Od ovih osnova izgrađićemo mandalu, pomoću koje čitavu igru organizujemo u figuru koja se može obuhvatiti samo jednim pogledom. U ovoj mandali, 78 karata špila čine uravnoteženu figuru, koherentnu celinu.

Da bi se izgradila mandala, potrebno je prvo da se upoznamo sa Velikim arkanama, četiri Boje Malih arkana, funkcijom i vrednošću karata, kao i sa simbolikom brojeva koja je u osnovi celokupne organizacije Tarota i povezuje svaki njegov element sa celinom.

Zatim ćemo razgovarati o značenju i nekim različitim mogućim sistemima organizacije jedanaest boja prisutnih u Arkanama Tarota.

Napomena: Kada oznaku „Boja” koristimo za označavanje četiri simbola Malih arkana, Mač, Pehar, Štap i Novčić, početna slova će uvek biti velika, da bismo reč razlikovali od uobičajene reči „boja”. Isto tako, pisaćemo reč „Arkana” velikim slovom da bismo obeležili karte Tarota i razlikovali ih od engleskih kartaških igara. Velikim slovom ćemo pisati i „Tarot”, da bismo ga razlikovali od popularne igre. Takođe, pisaćemo „Figure” velikim slovom, da bismo obeležili vrstu Arkana.

Određeni član je sastavni deo Velikih arkana, te će u originalu pisati: *Le Mat* – Luda, *Le Bateleur* – Mag itd. Za Male arkane: As, Dvojka, Trojka itd. i Paž, Kraljica itd.

Na kraju, redosled Boja pri nabranjanju biće sledeći: Mač, Pehar, Štap, Novčić, prateći „anatomski” red opisan na strani 62, ili još, odozdo ka gore: Novčić. Štap, Pehar, Mač.

KOMPOZICIJA I PRAVILA REĐANJA

Marsejski tarot sastoji se od 78 karata koje ćemo zvati Arkane. Termin „arkana” potiče od latinskog *arcantum*, što znači „tajna”. Odnosi se na skriveno značenje, misteriju koja prkosi racionalnom i čini nam se prikladnim ukoliko Tarot koristimo ne kao zabavu, već kao igru nabijenu neeksplicitnim značenjem, koju bi trebalo malo po malo otkrivati.

78 Arkana podeljeno je u dve glavne grupe: 22 Arkane pod nazivom „Velike” i 56 Arkana pod nazivom „Male”. Ovaj tradicionalni naziv upućuje, u popularnom tarot špilu i u mnogim kartaškim igrama, na dvostruki pojam Boje i aduta: jedna kategorija karata označena je kao moćnija, sposobna da nadmaši sve druge.

Male arkane omogućavaju nam da ispitamo svakodnevne, ali i ličnije aspekte materijalnog, psihičkog ili intelektualnog života. Videćemo da se one odnose na različite stepene naših potreba, želja, osećanja i misli, dok Velike arkane opisuju univerzalni ljudski proces, koji obuhvata sve duhovne aspekte bića. Oba puta su inicijacijska i komplementarna, možemo reći da su Male arkane sa svoje četiri Boje poput četiri noge stola, oltara ili četiri zida hrama.

KAKO IDENTIFIKOVATI ARKANE

Sve Arkane nalaze se unutar crnog pravougaonika koji ima proporcije dvostrukog kvadrata.

Male arkane podeljene su na 40 numerisanih karata koje predstavljaju seriju od 1 do 10 u svakoj od Boja: Novčić, Štap, Pehar i Mač. Ove karte nemaju okvir, a u serijama Pehar, Štap i Mač brojevi su ispisani bočno s obe strane. Serija Novčića nema brojeve. 16 Figura Malih arkana, zvanih i Počasti (možda zbog činjenice da predstavljaju likove iz aristokratije), ima četiri po seriji: Paž, Kraljica, Kralj, Vitez. Sve one imaju mali okvir u dnu kartice u kom je naznačeno njihovo ime, izuzev Paža novčića čije je ime ispisano bočno s naše desne strane karte.

Da bismo razlikovali Velike arkane od Figura, imamo vrlo jasno uputstvo: sve Velike arkane imaju gornji okvir u koji je ispisan njihov broj. Ovaj okvir je prazan u slučaju Lude, ali je ipak prisutan, dok na slikama postoji samo donji okvir sa upisanim imenom (osim u slučaju Paža novčića, kom ćemo se vratiti). Velike arkane zato imaju dva okvira, jedan na vrhu sa njihovim brojem, a drugi na dnu kartice koji nosi njihovo ime, osim u slučaju Arkane XIII, koja se takođe naziva Bezimena arkana.

A) VELIKE ARKANE

PRVI KONTAKT

Da biste se upoznali sa Tarotom, najlakše je da počnete kroz identifikovanje i razumevanje Velikih arkana, prepoznatljivih po gornjem okviru. Ovih karata ukupno ima dvadeset dve, numerisane su od I do XXI, ne računajući Ludu koja nema broj (i koja je bila povod za nastanak karte Izgovor u popularnom špilu).

Postavite ih na sto na sledeći način: uklonite prvu i poslednju kartu iz špila Velikih arkana, to jest Ludu i Svet (XXI). Zatim poredajte Velike arkane u dva reda, numeričkim redosledom od I do X i od XI do XX, i uokvirite ih Ludom (koja izgleda kao da dolazi u susret ova dva reda) i Svetom (koji izgleda kao da ih gleda plešući). Ovim redosledom moguće je videti da su Velike arkane organizovane u dve serije (videti na narednim stranama).

Prva serija Velikih arkana, od I do X, predstavlja ljudske ili životinjske likove u situacijama koje se mogu identifikovati. Vrh karte se u većini slučajeva poklapa sa glavom protagoniste, osim u slučaju Arkane VI (Zaljubljeni), gde se na nebu nalaze Sunce i mali detinjasti anđeo. Ovu seriju bismo mogli kvalifikovati kao „jasnu”, jer predstavlja slike sa istorijskim ili društvenim konotacijama.

U drugoj seriji, pak, likovi i situacije poprimaju alegoričniji i manje realan karakter. Mogli bismo je opisati kao „opskurniju”, jer se čini da se odvija u psihičkom i duhovnom univerzumu, blizu sna. Pojavljuju se mitski likovi, anđeli i Đavo; od Arkane XVI, nebo je prisutno sa energetskim manifestacijama, zvezdama, božanskim poslanicima.

